

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

Warszawa, 12 sierpnia 2021 r.

DWST-WPZN.6020.4.2020.DC

Pan
Krzysztof Iwaniuk
Przewodniczący Związku Gmin
Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z prośbą zawartą w piśmie z 4 sierpnia 2021 r., poniżej przedstawiam odpowiedzi na pytania i wątpliwości Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej dotyczące projektu *ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw*.

I. Odnosząc się do pytań zawartych w części I dotyczących:

1) art. 1 pkt 5 projektu ustawy:

W ramach nadzoru pedagogicznego jest dokonywana ocena stanu przestrzegania przez szkołę lub placówkę przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, tj. nieprzestrzegania przepisów prawa, wydawane są zalecenia.

Sygnaly o przypadkach nierealizowania przez dyrektorów szkół i placówek zaleceń wydanych w wyniku czynności nadzoru pedagogicznego oraz braku skutecznych narzędzi do egzekwowania tego obowiązku były przekazywane Ministerstwu Edukacji i Nauki (wcześniej Ministerstwu Edukacji Narodowej) przez kuratorów oświaty.

Jak podkreślono w uzasadnieniu do projektowanej ustawy, brak realizacji zaleceń przez dyrektorów szkół i placówek nie jest częstym zjawiskiem, jednak nie można, biorąc pod uwagę znaczenie nadzoru pedagogicznego, pozostawić kuratora oświaty bez skutecznych narzędzi oddziaływania.

Ministerstwo Edukacji i Nauki nie zbierało danych, o których mowa w pkt 1 i 2, i nie dostrzega zasadności ich gromadzenia. W tej sprawie nie jest istotna skala zjawiska, ale fakt, że wynikające z przepisów prawa zalecenia kuratora mogą zostać niezrealizowane bez żadnych konsekwencji dla podmiotu, który je otrzymał. Ponadto Ministerstwo nie zbierało danych, o których mowa w pkt 3. Jednocześnie podkreślić należy, że przepisy ustawy – Karta Nauczyciela stanowią, że praca dyrektora szkoły podlega ocenie. Ocena ta może być dokonana w każdym czasie, nie wcześniej jednak niż po upływie roku od dokonania oceny poprzedniej lub oceny dorobku zawodowego. Ponadto wskazują, że organ sprawujący nadzór pedagogiczny może zainicjować procedurę dokonania oceny pracy dyrektora szkoły, a nie wszcząć postępowanie o ocenę negatywną;

2) art. 1 pkt 10 projektu ustawy:

Ministerstwo Edukacji i Nauki nie przeprowadziło badania co do prognozowanej liczby wniosków w sprawie opinii kuratora oświaty do zajęć prowadzonych z uczniami na terenie szkoły. Natomiast były prowadzone uzgodnienia w tym zakresie z kuratorami oświaty, nie zgłaszali oni zastrzeżeń do wprowadzonego rozwiązania;

3) art. 2 pkt 1 projektu ustawy:

Ministerstwo Edukacji i Nauki nie zbierało danych w zakresie postępowań dotyczących oceny pracy dyrektora, które w latach 2016-2020 i 2021 zakończyło się brakiem porozumienia pomiędzy organem prowadzącym i organem sprawującym nadzór pedagogiczny. W tej sprawie nie jest istotna skala zjawiska, ale fakt, że dochodzi do sytuacji związanych z niemożliwością zakończenia procedury oceniania pracy dyrektora szkoły z uwagi na nieuzyskanie porozumienia z organem prowadzącym co do ostatecznej oceny, jak również nieprzekazanie przez organ prowadzący oceny częściowej wykonywania przez dyrektora zadań, których nadzorowanie pozostaje w jego kompetencjach. Biorąc pod uwagę fakt, że nieuzyskanie przez dyrektora szkoły oceny jego pracy pozbawia go możliwości udziału w konkursie na to stanowisko czy też zajmowania innego stanowiska kierowniczego w szkole, jak również pozbawia go możliwości ubiegania się o stopień nauczyciela dyplomowanego w przypadku gdy jest nauczycielem mianowanym, wprowadzenie rozwiązania, o którym mowa w art. 2 pkt 1 projektu ustawy jest uzasadnione.

II. Odnosząc się do pytań zawartych w części II dotyczących:

1) art. 1 pkt 5 projektu ustawy:

ad. 1. Kompetencję do odwołania nauczyciela ze stanowiska dyrektora szkoły posiada odpowiednio wójt, burmistrz, prezydent miasta, zarząd powiatu, zarząd województwa. Nie planuje się wprowadzać zmian w tym zakresie. Z uwagi na powyższe, art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo oświatowe zostanie uzupełniony o art. 55 ust. 6e;

ad. 2. Pracodawcą dla zatrudnionych w szkole nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami, w tym dla nauczyciela zajmującego stanowisko dyrektora szkoły w obowiązującym stanie prawnym jest szkoła. Natomiast stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 6 ustawy – Prawo oświatowe, wykonywanie czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do dyrektora szkoły w imieniu pracodawcy należy do zadań organu prowadzącego szkołę. Nie planuje się wprowadzać zmian w tym zakresie;

ad. 3. W projektowanych przepisach nie przewiduje się możliwości zaskarżania do sądu administracyjnego wniosku organu sprawującego nadzór pedagogiczny, o którym mowa w projektowanym przepisie art. 55 ust. 6c;

ad. 4. Już obecnie w przepisach ustawy – Prawo oświatowe przewiduje się odwołanie nauczyciela ze stanowiska dyrektora szkoły w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia (art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c i pkt 2) i w takich przypadkach pracodawca powinien przydzielić odwołanemu nauczycielowi do prowadzenia godziny zajęć, do których posiada kwalifikacje, tak aby zapewnić mu pełny etat. Tak więc również w przypadku odwołania nauczyciela ze stanowiska dyrektora szkoły korzystającego z obniżonego pensum na podstawie projektowanego przepisu art. 55 ust. 6e, pracodawca powinien przydzielić temu nauczycielowi do prowadzenia godziny zajęć, do których posiada kwalifikacje, tak aby zapewnić mu pełny etat. Godziny te mogą wynikać m.in. z przesunięcia do pensum tego nauczyciela godzin zajęć, które dotychczas były realizowane np. w ramach godzin ponadwymiarowych przez innych nauczycieli. Takie zmiany będą wymagały niewątpliwie zmian w arkuszu organizacji szkoły i nie będą wiązały się z dodatkowymi skutkami finansowymi dla pracodawcy;

ad. 5, 6, 7. W obowiązującym stanie prawnym odwołanie nauczyciela ze stanowiska dyrektora szkoły, w tym na wniosek organu sprawującego nadzór pedagogiczny zobowiązuje organ prowadzący szkołę do ogłoszenia oraz przeprowadzenia postępowania konkursowego w celu wyłonienia kandydata na to stanowisko. Z uwagi na fakt, że szkoła nie może być pozbawiona osoby wykonującej obowiązki dyrektora szkoły, a organ prowadzący powinien

dysponować odpowiednim czasem na ogłoszenie i przeprowadzenie konkursu na to stanowisko, ustawa – Prawo oświatowe przewiduje w art. 63 ust. 13 instytucję powierzenia pełnienia obowiązków dyrektora. Zgodnie z tym przepisem, do czasu powierzenia stanowiska dyrektora zgodnie z ust. 10 lub 12 organ prowadzący może powierzyć pełnienie obowiązków dyrektora szkoły wicedyrektorowi, a w szkołach w których nie ma wicedyrektora, nauczycielowi tej szkoły, jednak nie dłużej niż na okres 10 miesięcy;

ad. 8. Kontrola jest jedną z form nadzoru pedagogicznego przeprowadzaną zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1551). Przepis § 14 ust. 2 tego rozporządzenia stanowi, że organ sprawujący nadzór pedagogiczny zawiadamia, w terminie co najmniej 7 dni przed planowanym rozpoczęciem kontroli, dyrektora szkoły lub placówki oraz organ prowadzący szkołę lub placówkę o zamiarze przeprowadzenia kontroli przewidzianej w planie nadzoru pedagogicznego, o którym mowa w § 20 ust. 1, jej terminie i tematyce. Wyniki nadzoru pedagogicznego, w tym informacje o wydanych zaleceniach gromadzone są na elektronicznej platformie nadzoru pedagogicznego. Na podstawie § 26 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego dostęp do platformy w zakresie wyników nadzoru pedagogicznego w poszczególnych szkołach lub placówkach uzyskują przedstawiciele organów prowadzących te szkoły lub placówki.

Ponadto odnosząc się do ww. pytania, należy wskazać na przepis art. 55 ust. 6 ustawy – Prawo oświatowe, w świetle którego dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń, a w przypadku wniesienia zastrzeżeń - w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu zastrzeżeń, jest obowiązany powiadomić:

- 1) organ sprawujący nadzór pedagogiczny o sposobie realizacji zaleceń;
- 2) organ prowadzący szkołę lub placówkę o otrzymanych zaleceniach oraz o sposobie ich realizacji;

ad. 9. Już obecnie sprawy z zakresu rozwiązania stosunku pracy nauczycieli czy też odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego są rozstrzygane przez sądy pracy. Sprawy te niejednokrotnie wiążą się z koniecznością wypłaty odszkodowań przez pracodawców. Środki na te odszkodowania nie są przewidziane w rezerwie celowej;

2) art. 1 pkt 6 oraz pkt 7 lit. a projektu ustawy:

Obowiązek opiniowania przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny w sytuacji powołania osoby niebędącej nauczycielem na stanowisko dyrektora szkoły nie jest nowym rozwiązaniem. Bowiem w obecnym stanie prawnym organ ten wydaje w przywołanej sytuacji opinię, tyle że opinia ta nie jest wiążąca dla organu

prowadzącego. Wprowadzenie konieczności uzyskania przez organ prowadzący pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny w powyższym zakresie w opinii MEiN jest uzasadnione, z uwagi na fakt, że organ sprawujący nadzór pedagogiczny powinien mieć możliwość zakwestionowania powołania osoby niebędącej nauczycielem na stanowisko dyrektora szkoły, np. w przypadku stwierdzenia w tej szkole niedostatecznych efektów kształcenia lub wychowania.

Ponadto odnosząc się do projektowanej zmiany art. 63 ust. 12 ustawy – Prawo oświatowe, należy podkreślić, że została ona przygotowana w związku z pojawiającymi się wątpliwościami interpretacyjnymi, jaki jest charakter prawny porozumienia organu prowadzącego i organu sprawującego nadzór pedagogiczny w sprawie powierzenia określonej osobie stanowiska dyrektora szkoły lub placówki, o którym mowa w tym przepisie. Zatem już w chwili obecnej, jeżeli do konkursu nie zgłosił się żaden kandydat albo w wyniku konkursu nie wyłoniono kandydata, organ prowadzący może powierzyć określonej osobie stanowisko dyrektora szkoły lub placówki wyłącznie w porozumieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny, co w praktyce oznacza wymóg uzyskania zgody (pozytywnej opinii) ww. organu na powyższe.

Natomiast w przypadku braku pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny w ww. sprawach, organ prowadzący będzie mógł wskazać inną osobę na to stanowisko lub zastosować instytucję powierzenia pełnienia obowiązków, o której mowa w art. 63 ust. 13 ustawy – Prawo oświatowe;

3) art. 1 pkt 7 lit. b i d projektu ustawy:

Zgodnie z projektowanym przepisem art. 63 ust. 14 pkt 2, w skład komisji konkursowej powołanej przez organ prowadzący szkołę lub placówkę w celu przeprowadzenia konkursu wchodzić będzie pięciu przedstawicieli organu sprawującego nadzór pedagogiczny, chyba że organ ten zgłosi mniejszą liczbę swoich przedstawicieli. Zatem przepisy zostały tak skonstruowane, aby decyzja co do oddelegowania pięciu przedstawicieli organu sprawującego nadzór pedagogiczny do prac w komisji konkursowej należała wyłącznie do tego organu, który posiada informację na temat możliwości kadrowych swojego urzędu oraz obciążenia zadaniami poszczególnych pracowników.

Jednocześnie uprzejmie informujemy, że kwestie dotyczące przebiegu procedury konkursowej zostaną uregulowane w rozporządzeniu w sprawie regulaminu konkursu na stanowisko dyrektora publicznego przedszkola, publicznej szkoły podstawowej, publicznej szkoły ponadpodstawowej lub publicznej placówki oraz trybu pracy komisji konkursowej;

4) art. 1 pkt 10 projektu ustawy:

Termin na wydanie opinii przez Kuratora Oświaty zostanie określony w ustawie. Kurator Oświaty będzie miał obowiązek wydania opinii w terminie określonym w ustawie. Pracownicy Kuratorium Oświaty będą mieli określony w przepisach ustawy czas na wydanie przez Kuratora Oświaty opinii o programie;

5) art. 4 pkt 6 projektu ustawy:

Umożliwienie pozyskania danych osobowych i dziedzinowych nauczycieli przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych pozwoli na prowadzenie analiz związanych m. in. ze skutkami epidemii. Zapewnienie usług edukacyjnych jest priorytetowym działaniem państwa w związku z czym analizowanie wpływu epidemii jest zadaniem istotnym i koniecznym.

Dane, którymi obecnie dysponuje ZUS, są niewystarczające do prowadzenia prac analitycznych w obszarze oświaty w zakresie absencji chorobowej osób ubezpieczonych oraz wydzielenia osób będących nauczycielami od pracowników administracyjnych. Pogłębiona analiza powinna obejmować również inne zmienne takie jak staż pracy czy stopień awansu zawodowego, żeby umożliwić zbudowanie precyzyjnych modeli prognostycznych.

Ze względu na fakt, że w SIO są zbierane istotne dla ZUS informacje o nauczycielach, zakres danych z bazy SIO o nauczycielach w zakresie określonym w projekcie ustawy jest niezbędny do projektowania rozwiązań m. in. kryzysowych, związanych z COVID-19, które są konsultowane z ZUS przez Rząd;

6) art. 19 projektu ustawy:

Zgodnie z projektowanym przepisem art. 19, proponuje się aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

1) zmian, które wejdą w życie 1 stycznia 2022 r., tj. dotyczących:

- a) opiniowania arkuszy organizacji przedszkola i szkoły,
- b) realizacji kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w sytuacji zawieszenia zajęć,
- c) kontynuowania nauki z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość uczniom objętym indywidualnym nauczaniem oraz dzieciom objętym indywidualnym obowiązkowym rocznym przygotowaniem przedszkolnym,
- d) kontynuowania kształcenia oraz specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość uczniom hospitalizowanym w podmiotach leczniczych, w których nie zorganizowano szkoły specjalnej,

- e) rekrutacji uczniów będących młodocianymi pracownikami do niepublicznych branżowych szkół I stopnia oraz kierowania ich na kształcenie teoretyczne w niepublicznej branżowej szkole I stopnia;
- 2) zmian, które wejdą w życie z dniem 1 września 2022 r., tj. zmian dotyczących:
- a) stosowania przepisów wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez szkoły i placówki niepubliczne,
  - b) nadania nowego brzmienia art. 44d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Jednocześnie zauważyć należy, że w projekcie ustawy przewiduje się wprowadzenie regulacji przejściowych, tj.:

- 1) w odniesieniu do procedury likwidacji szkół oraz tworzenia lub zmiany struktury zespołów publicznych szkół lub placówek,
- 2) w odniesieniu do regulacji dotyczących tworzenia szkół filialnych przez publiczne szkoły artystyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne, prowadzone przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego albo jednostkę samorządu terytorialnego,
- 3) w odniesieniu do regulacji dotyczących dyrektorów szkół i placówek, tj.
  - a) konkursów na stanowiska dyrektorów szkół lub placówek ogłoszonych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy,
  - b) kandydata na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki wyłonionego w wyniku konkursu przeprowadzonego przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, jak również do kandydata na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki ustalonego na podstawie art. 63 ust. 12 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy,
  - c) odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w przypadku gdy do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy została wydana opinia, o której mowa w art. 66 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy,
  - d) postępowań dotyczących oceny pracy dyrektora szkoły lub placówki oraz dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy;
- 4) w odniesieniu do zajęć, o których mowa w art. 86 ust. 2a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, organizowanych i prowadzonych w roku szkolnym 2021/2022;
- 5) w odniesieniu do postępowań w sprawie utworzenia oddziałów przygotowania wojskowego wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy;
- 6) w odniesieniu do zmian dotyczących dopuszczania do użytku szkolnego podręczników do kształcenia ogólnego, w tym do kształcenia specjalnego.

Ponadto uwzględniono, że rozwiązania w zakresie zmian wprowadzanych w art. 44d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz przepisach ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej będą stosowane także do uczniów klas dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych w szkołach ponadpodstawowych.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI

Dariusz Piontkowski
Sekretarz Stanu
/ – podpisany cyfrowo/